

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5C/16/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8821201118
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:8821201118.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: A. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. X/X, XXX XX C. D. E., zastúpený: URBAN GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Havlíčkova 16, 811 04 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 47 244 895, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava 1, IČO: 00 166 481, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy titulom nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci, takto

rozhodol:

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 1.229,39 eur titulom náhrady škody, a to všetko do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 2700,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, a to všetko do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobu žalobcu vo vyššej časti zamietla.

Žalobcovi proti žalovanej priznáva nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k nároku na náhradu škody v rozsahu 95 % a nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

21 5C/16/2021

1. Žalobca sa žalobou podanou proti žalovanej na tunajšom súde dňa 5.5.2021 domáhal zaplata sumy vo výške 1.263,85 eur titulom náhrady škody vo forme trov obhajoby v trestnom konaní, zaplata sumy vo výške 10.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy a náhrady trov konania. Žalobca odvodzuje svoj nárok, uplatňovaný žalobou, od nezákonného rozhodnutia, ktorým je Uznesenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru Vranov nad Topľou, Odbor kriminálnej polície o vznesení obvinenia zo dňa 30.12.2016, ČVS: ORP-439/1-VYS-VT-2016 podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku pre prečin blíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2, písm. a) zákona Trestného zákona (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“ alebo „nezákonné rozhodnutie“). Žalobu odôvodnil tým, že dňa 03.01.2017 mu bolo doručené Uznesenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru Vranov nad Topľou, Odbor kriminálnej polície o vznesení obvinenia zo dňa 30.12.2016, ČVS: ORP-439/1-VYS-VT-2016, ktoré označil ako nezákonné rozhodnutie. Dňa 05.01.2017 podal žalobca vo svojom mene sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia proti nezákonnému rozhodnutiu, ktorá bola prokurátorom zamietnutá. Dňa 30.01.2017 si žalobca ako obvinený zvolil obhajcu. Následne prokurátorka Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou podala na žalobcu, ako na obvineného, obžalobu pre skutok právne posudzovaný ako prečin ublíženia

na zdraví podľa § 156 ods. 1 ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, že dňa 13.10.2016 v čase okolo 18:00 hod. v pivničných priestoroch v bytovom dome na sídlisku B. X/X C. C. D. E., okr. C. D. E. po predchádzajúcej slovnej roztržke oboma rukami sotil do svojho suseda F. G., nar. XX.XX.XXXX, následkom čoho F. G. narazil do steny a spadol na zem na ľavý bedrový kĺb, čím pri páde utrpel periprotetickú zlomeninu veľkého trochantera ľavej stehennej kosti bez významného posunu a pomliaždenie pravého ramenného kĺbu s dobou liečenia 26 dní. Dňa 23.02.2018 Okresný súd Vranov nad Topľou rozhodol rozsudkom sp.zn. 13T/38/2017, ktorým žalobcu ako obžalovaného v trestnom konaní oslobodil spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Dňa 01.03.2018 bolo konajúcemu súdu doručené odvolanie prokurátora, ktoré prokurátor následne bližšie odôvodnil podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 18.07.2018. Okresný súd Vranov nad Topľou oslobodil žalobcu spod obžaloby rozsudkom vydaným dňa 23.02.2018, ktoré bolo vtedajšiemu právnomu zástupcovi žalobcu doručené dňa 04.05.2018. Trestné stíhanie bolo voči žalobcovi ako obžalovanému právoplatne skončené vydaním Uznesenia Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.10.2018, ktorým bolo prvostupňové rozhodnutie potvrdené a odvolanie Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou zamietnuté teda odo dňa 10.10.2018 začala plynúť 3 ročná subjektívna premlčacia doba, ktorá podaním žiadosti o predbežné prerokovanie nároku zo dňa 02.03.2021 adresovaná Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky spočívala do dňa 04.05.2021, kedy bolo právnomu zástupcovi žalobcu doručené zamietavé stanovisko Generálnej prokuratúry zo dňa 16.04.2021 k žiadosti žalobcu o predbežné prejednanie nároku. Žalobca v žalobe poukázal predovšetkým na § 3 ods. 1 písm. a), § 4 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobnú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ďalej na ustanovenia § 5 ods. 1 a 2, § 6 ods. 1 a 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17, § 18, § 19 ods. 1, 2 a 3 uvedeného zákona. Žalobca poukázal tiež na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR 4M Cdo 15/2009, 3 Cdo 194/2010, výslovne na nález Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. II. ÚS 3005/14 zo dňa 05.05.2015, nález Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. I. ÚS 529/09 zo dňa 13.03.2012 a niekoľko ďalších rozhodnutí najvyšších súdnych autorít, ktorých meritom bolo priznanie náhrady škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu nezákonného trestného stíhania. Žalobca si splnil zákonnú povinnosť v zmysle § 15 ods. 1 zákona o ŽSVVM vopred predbežne prerokovať svoj nárok s príslušným orgánom, a to Žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku poškodeného na náhradu škody zo dňa 03.02.2021 adresovanou na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, ktorá v spore koná v mene a zastupuje Slovenskú republiku. Podaním zo dňa 16.04.2021, doručeným právnomu zástupcovi žalobcu dňa 04.05.2021, žalovaný odmietol uplatnený nárok žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu. Žalobca s odkazom na početnú judikatúru uvádzanú v žalobe je toho názoru, že štát zodpovedá za škodu vzniknutú obvinenému, resp. obžalovanému v prípade ak sa nepotvrdí podozrenie zo spáchania trestného činu resp. sa nepreukáže nad akúkoľvek pochybnosť vina obvineného. Ak mal žalobca ako obvinený a neskôr obžalovaný povinnosť znášať trestné stíhanie voči jeho osobe a ak sa v konečnom dôsledku toto trestné stíhanie neskončilo právoplatným odsúdením žalobcu v trestnom konaní, potom je zrejmé, že za škodu, ktorá žalobcovi v tomto trestnom konaní vznikla v súvislosti s bránením svojich práv zodpovedá Slovenská republika v zastúpení Generálnou prokuratúrou. Rovnako tak štát zodpovedá aj za nemajetkovú ujmu v prípade ak sa súdnym konaním preukáže, že takáto nemajetková ujma reálne vznikla, čo je aj prípad žalobcu. Nakoľko bolo proti žalobcovi nezákonne vydané uznesenie o vznesení obvinenia vo veci podozrenia prečinu ublíženia na zdraví, ktorý žalobca v skutočnosti nespáchal, mal potrebu brániť sa voči zásahu zo strany verejnej moci odborne za pomoci advokáta a aj z tohto dôvodu bol v konaní žalobca zastúpený advokátom, pričom pri snahe žalobcu o ochranu svojich práv a právom chránených záujmov vznikla žalobcovi škoda v podobe nákladov na trovy právneho zastúpenia, ktoré sa ukázali jednoznačne ako správne využité, nakoľko bolo proti žalobcovi v konečnom dôsledku trestné stíhanie zastavené, keďže bol žalobca na základe rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou v spojení uznesenia Krajského súdu v Prešove právoplatne oslobodený spod obžaloby. Nezákonné vedenie trestného stíhania voči žalobcovi malo priamo negatívny dopad aj na osobnosť žalobcu, jeho zdravie, psychický stav, postavenie v spoločnosti, ktoré sa počas vedenia nezákonného trestného konania voči žalobcovi výrazne zhoršili, čím má žalobca za to, že vedením nezákonného trestného konania, ktorý žalobca nespáchal, vznikla žalobcovi rovnako aj nemajetková ujma, ktorej nárok na náhradu v peniazoch si žalobca tak isto uplatňuje touto žalobou. V neposlednom rade je podľa žalobcu naplnená aj tretia podmienka pre zodpovednosť štátu za vzniknutú škodu a nemajetkovú ujmu žalobcu a to je kauzálna príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím (uznesením o vznesení obvinenia) a vznikom škody ako aj nemajetkovej ujmy a to z toho dôvodu, že nebyť tohto nezákonného rozhodnutia, žalobca by nemusel vynakladať finančné prostriedky na efektívnu obranu a uplatňovanie všetkých svojich práv a právom chránených záujmov prostredníctvom advokáta, čím žalobcovi vznikli náklady

na trovy obhajoby (škoda, ktorú si žalobca v tomto konaní uplatňuje) a rovnako z dôvodu zvýšenej psychickej záťaže spôsobenej nezákonným rozhodnutím a zhoršeného vnímania osoby žalobcu v sociálnom kruhu, v ktorom sa žalobca celý život pohybuje, bolo zasiahnuté v príčinnej súvislosti do osobných a osobnostných práv žalobcu, čím žalobcovi vznikol aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v príčinnej súvislosti s nezákonným vedením trestného stíhania voči žalobcovi. V priebehu celého nezákonného trestného stíhania zo strany Okresného riaditeľstva Policajného zboru Vranov nad Topľou v súčinnosti s Okresnou prokuratúrou Vranov nad Topľou, vznikli žalobcovi ako poškodenému náklady v podobe trov obhajoby, ktorých výška vychádza z Vyčíslenia náhrady trov obhajoby právneho zástupcu žalobcu predstavuje sumu 1.263,85 eur. Okrem nároku na náhradu škody si tak žalobca uplatňuje touto žalobou aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorej vznik odvodzuje od nezákonného rozhodnutia, v príčinnej súvislosti s ktorým bolo zasiahnuté do osobných a osobnostných práv žalobcu následným vedením nezákonného trestného stíhania voči osobe žalobcu. Nakoľko sa nepotvrdili podozrenia zo spáchania trestného činu žalobcom, pričom toto nezákonné „stíhanie“ trvalo pre žalobcu až 22 mesiacov (od januára 2017 do októbra 2018), existuje kauzálna príčinná súvislosť spájajúca vznik nemajetkovej ujmy žalobcu a nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci. Samotným trestným konaním je nezákonne stíhanej osobe spôsobovaná okrem škody vo výške trov obhajoby aj imateriálna ujma vo forme nedôvodného zahanbenia s výrazne ostrakizujúcim účinkom a častokrát radikálne nepriaznivým vplyvom na jej zdravie, a to o to viac, ak je nedôvodne stíhanou práve osoba vyššieho veku (čo je súčasne prípad žalobcu). Nakoľko zákon o ZŠVVM neumožňuje poskytnutie formy zadosťučinenia, ktorá by vyššie uvedené následky odstránila, žalobca nemá inú možnosť, ako domáhať sa poskytnutia peňažnej náhrady za nemajetkovú ujmu, ktorá bola žalobcovi v súvislosti s nezákonným postupom a nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci spôsobená a to náhradou vzniknutej nemajetkovej ujmy v peniazoch. S prihliadnutím na vyššie vymedzený rozsah zásahu nezákonného trestného stíhania žalobcu do jeho osobnostných práv, cti, pracovného a rodinného života, uplatňuje si žalobca touto žalobou za obdobie 22 mesiacov nezákonného trestného stíhania svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci v peniazoch, a to vo výške 10.000 eur. S odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax si žalobca uplatnil aj nárok na náhradu trov konania spojeného s podaním žaloby. Žalobca súdu navrhol, aby najskôr rozhodol medzitýmnym rozsudkom o právnom základe nároku žalobcu voči žalovanému, a to tak, že nárok žalobcu voči žalovanému je daný a aby žalovaného zaviazal na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a následne po právoplatnosti medzitýmneho rozsudku vyhlásil konečný rozsudok, ktorým by žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1.263,85 eur titulom náhrady škody vo forme trov obhajoby v trestnom konaní, povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 10.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy a aby žalovaného zaviazal na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Žalovaná žiadala žalobu žalobcu zamietnuť, nakoľko nedošlo z jeho strany k jednoznačnému preukázaniu všetkých predpokladov vzniku škody a nemajetkovej ujmy, trestné stíhanie bolo vedené legitímne.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, a to žiadosťou poškodeného o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škodu z 02.03.2021, uznesením Krajského súdu v Prešove sp.zn. 9To/31/2018 z 10.10.2018, uznesením Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou sp.zn. Pv 805/16/7713-6 z 18.01.2017, sťažnosťou proti uzneseniu z 05.01.2017, odpoveďou Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 16.04.2021, rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 13T/38/2017-208 z 23.02.2018, vyčíslením trov obhajoby z 22.10.2018, uznesením vyšetrovateľa OR PZ Vranov nad Topľou z 30.12.2016, vyjadrením žalovanej z 05.10.2021, vyjadrením žalobcu z 17.12.2021, vyjadrením žalovanej z 08.04.2022, podaním žalobcu z 08.06.2022, podstatným obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp.zn. 13T/38/2017, a to rozsudkom 13T/38/2017 z 03.02.2018, uznesením Krajského súdu v Prešove sp.zn. 9To/31/2018 z 10.10.2018, obžalobou a uznesením vyšetrovateľa OR PZ Vranov nad Topľou ČVS: ORP-439/1/VYS-VT-2016 z 30.12.2016 spolu s opravným uznesením, vyjadrením žalobcu z 22.09.2022 vrátane prílohy lekárskej správy, vyjadrením žalovanej z 07.11.2022, vyjadrením žalobcu zo dňa 24.11.2022, písomnou výpoveďou svedka z 17.02.2023, písomnou výpoveďou svedkyne z 24.02.2023, prednesmi strán sporu a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Z uznesenia vyšetrovateľa OR PZ Vranov nad Topľou ČVS: ORP-439/1/VYS-VT-2016 z 30.12.2016, je zrejmé, že predmetným uznesením vyšetrovateľ podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, vzniesol žalobcovi obvinenie pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2, písm. a) Trestného zákona. Proti vyššie uvedenému uzneseniu vyšetrovateľa o vznesení obvinenia podal žalobca dňa 05.01.2017

sťažnosť. Sťažnosť žalobcu bola zamietnutá uznesením Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou sp.zn. Pv 805/16/7713-6 dňa 18.01.2017.

5. Z rozsudku tunajšieho súdu sp.zn. 13T/38/2017 – 208 zo dňa 23.02.2018 je zrejmé, že súd žalobcu (v danej veci obžalovaného) v zmysle § 285 písm. a) Trestného poriadku spod obžaloby oslobodil, z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný. Proti tomuto rozsudku podal prokurátor v zákonom ustanovenej lehote dňa 01.03.2018 odvolanie.

6. Z uznesenia Krajského súdu v Prešove sp.zn. 9To/31/2018-233 zo dňa 10.10.2018 je zrejmé, že odvolanie prokurátora proti oslobodzujúcemu rozsudku bolo zamietnuté. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 10.10.2018.

7. Z Vyčíslenia trov obhajoby z 22.10.2018, je zrejmé, že právny zástupca žalobcu si zastupovanie žalobcu v trestnom konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 13T/38/2017 vyúčtoval trovy obhajoby, ktoré zahŕňajú odmenu za zastupovanie advokátom, účelne vynaložené hotové výdavky a náhradu za stratu času advokáta vyčíslené v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov spolu vo výške 1.296,39 eur.

8. Zo žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody z 02.03.2021 vyplýva, že žalobca požiadal žalovanú o náhradu majetkovej škody vo forme trov obhajoby nezákonného trestného stíhania vo výške 1.296,39 eur a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 12.000 eur, a to na rovnakom skutkovom základe a právnom posúdení ako je uvedený v žalobe.

9. Z odpovede Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo dňa 16.04.2021 je zrejmé, že na základe podanej žiadosti žalovaná preskúmala predmetnú vec a oznámila žalobcovi, že jeho nárok ani čiastočne neuspokojí, pretože pre takýto postup nie sú splnené podmienky. Uviedla, že preskúmaním veci bolo zistené, že v žiadosti nie sú uvedené žiadne konkrétne skutočnosti, pre ktoré žalobca považuje vznesenie obvinenia v trestnom konaní za nezákonné. Samotné uznesenie o vznesení obvinenia nie je konečným rozhodnutím o vine obvineného a preto ho nemožno automaticky označiť za nezákonné iba z dôvodu, že nevedlo k právoplatnému odsúdeniu. V posudzovanej trestnej veci nešlo o svojvoľný postup orgánov činných v trestnom konaní, ale o jediný možný zákonný postup. Žalovaná uviedla, že nebol preukázaný základný predpoklad pre uspokojenie nároku žalobcu na náhradu škody. Žalovaná poukázala na jednotlivé ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. ako aj na judikatúru v obdobných veciach.

10. V písomnom vyjadrení k žalobe z 05.10.2021 žalovaná uviedla, že primárnym predpokladom uplatnenia nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov je kumulatívne splnenie troch kritérií a to preukázanie skutočností, že bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo došlo k nesprávnemu úradnému postupu, vznik škody, prípadne nemajetkovej ujmy a kauzálny nexus medzi týmito podmienkami. Nárok žalobcu považuje za nedôvodný. Uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesenia obvinenia sú procesnými rozhodnutiami s ktorými zákon spája konkrétne práva a povinnosti podozrivého a obvineného v trestnom konaní. Vydaním takýchto procesných rozhodnutí však žiadna materiálna škoda nevzniká. Pokiaľ boli tieto vydané v súlade so zákonom, nemožno ani neskôr, v čase po zmene dôkaznej situácie tvrdiť, že boli alebo sú nezákonné. Žalovaná poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 163/2013 zo dňa 13.11.2013. Žalovaná má za to, že trestné stíhanie bolo v mene štátu vedené legitímne a navrhla uplatnený nárok žalobcu zamietnuť. Navrhla vypočuť žalobcu, aby sa vyjadril, akým spôsobom a v akom rozsahu bolo uvedeným trestným stíhaním zasiahnuté do osobnostných práv, cti, pracovného a rodinného života.

11. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 17.12.2021 k vyjadreniu žalovanej uviedol, že s ním nesúhlasí v celom rozsahu a čo do vecnej, skutkovej a právnej stránky ho rozporuje. Žalobca v tomto smere má za to, že detailne opísal už v podanej žalobe, ktoré rozhodnutie považuje za nezákonné ako aj detailne popísal vznik škody v podobe trov právneho zastúpenia nevyhnutného na obranu svojich práv a právom chránených záujmov a taktiež vznik nemajetkovej ujmy ako zásahu do osobnosti žalobcu z dôvodu nezákonného trestného stíhania. Kauzálny nexus je potom zrejmý jednak k vzniknutej škode, nakoľko nebyť nezákonného trestného stíhania, nebol by žalobca nútený na ochranu svojich práv a právom chránených záujmov využiť služby obhajcu, pričom jednak advokácia ako povolanie sa vždy

vykonáva za odmenu, takže žalobca musel využiť finančné prostriedky a neobstojí ani argumentácia, že žalobca nemusel byť povinne zastúpený, nakoľko neznalosť práva neospravedlňuje a v prípade, ak by žalobca nebol odborne zastúpený, mohlo by dôjsť k ešte väčšiemu zásahu do jeho základných práv. Žalobca znova poukázal na to, že nezákonným rozhodnutím, od ktorého žalobca odvodzuje žalobou uplatnené nároky a čo považuje za splnenie prvej kumulatívnej podmienky je Uznesenie Okresného riaditeľstva policajného zboru Vranov nad Topľou zo dňa 30.12.2017 ČVS: ORP-439/1-VYS-VT-2016, ktoré bolo vydané v rozpore s § 206 ods. 1 Trestného poriadku, nakoľko uznesenie o vznesení obvinenia je možné vydať len v prípade, ak sa na základe trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodní záver, že trestný čin spáchala určitá osoba, čo sa však nepotvrdilo. Podaním sťažnosti proti nezákonnému rozhodnutiu žalobca naplnil aj podmienku podľa § 6 ods. 2 zákona o ZŠVVM, a to využitie opravného prostriedku. Napriek podaniu sťažnosti a využitiu opravného prostriedku, sťažnosť bola zamietnutá a na žalobcu bola podaná obžaloba zo strany Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou, avšak žalobca bol neskôr spod podanej obžaloby právoplatne oslobodený, na základe čoho je zrejmé, že vydanie uznesenia o vznesení obvinenia (nezákonného rozhodnutia) žalobcovi sa uskutočnilo na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, ktorý sa v neskoršom konaní nepotvrdil, bolo predčasné a právoplatný oslobodzujúci rozsudok potvrdil nezákonnosť vydania Uznesenia o vznesení obvinenia ako nezákonného rozhodnutia od ktorého žalobca odvodzuje svoj nárok, čo potvrdzuje aj ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít. Je nepochybné, že nakoľko bolo proti žalobcovi nezákonne vydané Uznesenie o vznesení obvinenia vo veci podozrenia zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví, ktorý žalobca v skutočnosti nespáchal, mal potrebu brániť sa voči zásahu zo strany verejnej moci do jeho osobných a osobnostných práv odborne za pomoci advokáta a aj z tohto dôvodu bol v konaní žalobca zastúpený advokátom, pričom pri snahe žalobcu o ochranu svojich práv a právom chránených záujmov vznikla žalobcovi škoda v podobe nákladov na trovy právneho zastúpenia, ktoré sa ukázali jednoznačne ako správne využité, nakoľko bolo proti žalobcovi v konečnom dôsledku trestné stíhanie právoplatne zastavené. Rovnako tak, nezákonné vedenie trestného stíhania voči žalobcovi malo priamo negatívny dopad aj na osobnosť žalobcu, jeho zdravie, psychický stav, postavenie v spoločnosti, ktoré sa počas vedenia nezákonného trestného konania voči žalobcovi výrazne zhoršili, čím má žalobca za to, že vedením nezákonného trestného konania voči žalobcovi ako obvinenému, za čin, ktorý žalobca nespáchal, vznikla žalobcovi rovnako aj nemajetková ujma, ktorej nárok na náhradu v peniazoch si žalobca tak isto uplatňuje podanou žalobou, pričom aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch potvrdzuje judikatúra najvyšších súdnych autorít, na ktoré žalobca poukazuje v podanej žalobe. V neposlednom rade je naplnená aj tretia podmienka pre zodpovednosť štátu za vzniknutú škodu a nemajetkovú ujmu žalobcu a to je kauzálna príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím (uznesením o vznesení obvinenia) a vznikom škody ako aj nemajetkovej ujmy a to z toho dôvodu, že nebyť tohto nezákonného rozhodnutia, žalobca by nemusel vynakladať žiadne finančné prostriedky na efektívnu obranu a uplatňovanie všetkých svojich práv a právom chránených záujmov prostredníctvom advokáta, čím žalobcovi vznikli náklady na trovy obhajoby (škoda, ktorú si žalobca v tomto konaní uplatňuje) a rovnako z dôvodu zvýšenej psychickej záťaže spôsobenej nezákonným rozhodnutím a zhoršeného vnímania osoby žalobcu v sociálnom kruhu, v ktorom sa žalobca celý život pohybuje, bolo zasiahnuté v príčinnej súvislosti do osobných a osobnostných práv žalobcu, čím žalobcovi vznikol aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v príčinnej súvislosti s nezákonným vedením trestného stíhania voči žalobcovi, ktoré bolo právoplatne zastavené a žalobca bol spod obžaloby oslobodený. Ďalej poukazuje na to, disponuje právoplatným rozhodnutím, ktoré je potrebné považovať za pre nezákonnosť zrušené a ktorým je Uznesenie Okresného riaditeľstva policajného zboru Vranov nad Topľou zo dňa 30.12.2016 ČVS: ORP-439/1-VYS-VT-2016. O vznesení obvinenia voči žalobcovi (nezákonné rozhodnutie) nebolo síce nikdy de facto zrušené, resp. zmenené, ale právoplatným rozhodnutím Krajského súdu v Prešove - Uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.10.2018, sp. zn. 9To/31/2018o, bolo trestné stíhanie voči žalobcovi definitívne oslobodzujúcim rozsudkom skončené, čo má podľa ustálenej judikatúry na ktorú poukazuje žalobca, rovnaké účinky ako zrušenie právoplatného rozhodnutia pre nezákonnosť. Žalobca poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu SR I. ÚS 320/2016 a II. ÚS 25/2016 v súvislosti s výkladom ustanovenia § 6 zákona č. 514/2003 Z.z. a uviedol, že aj v prípade žalobcu, aj keď nedošlo de facto k vysloveniu nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia, de iure dospela súdna prax k záveru, že aj takýto prípad zastavenia trestného stíhania je potrebné subsumovať pod § 6 zákona o ZŠVVM a vykladať ho ako nezákonné rozhodnutie, ktoré bolo zrušené. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I ÚS 540/2016-33 ako aj na čl. 36 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, na základe ktorých ďalej dôvodil protiprávnosť rozhodnutia v konkrétnom prípade a odôvodnenosť podanej žaloby. Žalobca poukázal na judikatúru v obdobných veciach. V závere vyjadrenia odkázal na odpoveď

Generálnej prokuratúry na žiadosť z 16.04.2021, ktorým žalovaná odmietla uplatnený nárok žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu. Žalobca sa v celom rozsahu nestotožňuje s vecnou, skutkovou a právnou argumentáciou Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vyjadrenou v odpovedi na žiadosť žalobcu zo dňa 16.04.2021 a v celom rozsahu čo do vecnej, skutkovej a právnej argumentácie s ňou nesúhlasí a rozporuje ju. Generálna prokuratúra SR vo svojej odpovedi neponúkla žiadne relevantné argumenty na základe ktorých by bolo možné reálne očakávať, že nárok žalobcu na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy nie je daný a to aj v súvislosti s rozhodnutiami najvyšších súdnych autorít, na ktoré vo svojej odpovedi sám odkazuje. Tvrdenie Generálnej prokuratúry SR, že oslobodením spod obžaloby nevznikol žalobcovi nárok na náhradu škody podľa ZŠVVM je absolútne právne nesprávny, pričom súčasne sa prieči konštantnej a ustálenej rozhodovacej praxi tuzemských ako zahraničných najvyšších súdnych autorít, na ktoré žalobca poukazuje v žalobe a na ktoré žalobca rovnako poukázal v žiadosti o predbežné prerokovanie svojho nároku na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy. Generálna prokuratúra SR vo svojej odpovedi na žiadosť žalobcu vykladá ust. § 6 ods. 1 ZŠVVM čisto formálne a mechanicky a nie ústavno-konformne a euro-konformne ako je to potrebné a ako to je štandardne v rozhodovacej praxi najvyšších súdnych autorít zaužívané. Oslobodenie spod obžaloby sa na účely ZŠVVM s poukazom na vyššie citovanú judikatúru považuje za zrušenie rozhodnutia, na základe ktorého sa viedlo trestné konanie (napádané uznesenie o vznesení obvinenia), pre jeho nezákonnosť. Aj na základe vyššie uvedených skutočností má žalobca za to, že jeho nárok je v celom rozsahu právne daný a vymožitelný a nie je absolútne žiadny dôvod k tomu, aby konajúci súd žalobu zamietol, čo by bolo odmietnutím práva na prístup k súdu a porušením princípu spravodlivosti ako aj porušenie článkov Ústavy, Dohovoru a Listiny základných ľudských práv a slobôd.

12. Žalovaná písomným vyjadrením zo dňa 08.04.2022 k vyjadreniu žalobcu uviedla, že k vyjadreniu žalobcu sa už nebude bližšie vyjadrovať a poukázala na svoje vyjadrenie zo dňa 05.10.2021.

13. Súd na pojednávaní dňa 08.09.2022 doplnil dokazovanie výsluchom žalobcu a umožnil zástupcom strán sporu klásť žalobcovi otázky.

14. Z výpovede žalobcu vyplynulo, že má za to, že skutok sa nestal alebo bol vykonštruovaný, za účelom ho ako osobu skompromitovať a nedovoliť mu pokračovať v snahe zistenia neoprávneného čerpania fondu opráv za obytný dom, v ktorom býva. Deti a rodina žalobcu, po tom čo sa dozvedeli o obvinení sa so žalobcom 3 mesiace nerozprávali. Žalobca prežíval doma, stres, peklo bol šokovaný a otrasený. Ako rodiny sa s G. veľmi dobre poznali. Niekedy boli s F. G. veľkí kamaráti a ich deti spoločne vyrastali. Situácia sa začala zhoršovať vtedy, keď ho na schôdzi v bloku požiadal o dokladovanie čerpania fondu opráv za rok, za predchádzajúci rok, ktoré nechcel predložiť. Jeden zo susedov sa so žalobcom nerozpráva dodnes, aj keď býva na rovnakom poschodí, keď nastupujú do výťahu, pustí žalobcu a počká, nenastúpi k nemu do výťahu. Manželka žalobcu je otrasená dodnes. Žalobca uviedol, že má za to, že sa to ani nemuselo dostať na súd, pretože vo výpovediach pána G. boli nezrovnalosti už pri konfrontácii a tvrdil, že ho bolí ľavé rameno pričom v lekárskej správe bolo uvedené pravé rameno. Nevedel uviesť či boli ľavá alebo pravá noha a už pri vyšetrení to bolo neisté, ani na súde nevedel uviesť ktorá noha a ktoré rameno ho bolí. Podľa žalobcu bolo všetko vykonštruované a nevie čo má k tomu dodať. Uviedol, že manželka je dodnes v depresii, keď sa dozvedela, že žalobca ide na súd a išla na psychiatrické vyšetrenie. Viac k tomu nemá čo dodať. Z odpovedí na otázky zástupkyne žalovanej ďalej vyplynulo, že vzťahy medzi nimi boli napäté už skôr nakoľko sa zaujímal o čerpanie fondu opráv za blok. Na každej schôdzi požadoval, aby predložil uznesenie z predchádzajúcej schôdze, ktoré nikdy nepredkladal a následne, aby predložil čerpanie fondu opráv. Vzťahy sa medzi nimi začali zhoršovať, nie zo žalobcovej ale z jeho strany. V roku 2006 alebo 2005 žalobca robil predsedu samosprávy, čoho sa musel vzdať pre pracovnú zaneprázdnenosť a bol zvolený pán G., ktorého aj sám volil a bol vtedy rád, že to prezval práve on. Z dôvodu pracovnej vyťaženia, nakoľko bol žalobca aj manželka odcestovaný za prácou sa už nestretávali. Uviedol, že by nepovedal, že ich vzťah bol nepriateľský, ale taký namastný neslaný, už sa nenavštevovali, pozdravili si a to bolo všetko. Ďalej viedol, že dôvodom prečo sa s ním rodina tri mesiace nerozprávala bolo práve obvinenie nakoľko o obvinení doma nepovedal, rodina sa to dozvedela od susedov. Uviedol, že manželka trpí depresiami, ktoré začali v čase obvinenia a dodnes navštevuje psychiatra približne už rok, rok a pol. Uviedol, že so susedom F. C., ktorý sa s ním už dnes nerozpráva mal veľmi priateľský vzťah, chodili spolu na pivo a vedeli sa polhodinu vkuse rozprávať na chodníku alebo na schodoch. Uviedol, že k zlomu došlo okamžite po tom, čo sa sused dozvedel, že je obvinený. Žalobca uviedol, že o obvinení najprv nevedel, pretože týždeň po udalosti odišiel na mesiac do Anglicka. Z výpovede ďalej vyplýva, že v čase obvinenia bol zamestnaný avšak následne sa

nemohol zamestnať, počas obvinení nebol schopný nič robiť nakoľko pracuje s elektrikou čo nedokázal pod stresom. Žalobca uviedol, že psychiatra nenavštevuje, ale má iné zdravotné problémy. V čase keď sa susedia dozvedeli o obvinení s ním nikto nerozprával, až pokiaľ ho súd neoslobodil, po čase sa začali s ním rozprávať. Z celej situácie bol šokovaný.

15. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 22.09.2022 uviedol, že ďalej netrvá na svojom predošlom návrhu na vykonanie dôkazu výsluchom manželky žalobcu, a to práve z dôvodu, že manželka žalobcu pani H. A. je v súčasnosti dispenzarizovaná na psychiatrickej ambulancii s diagnózou „depresívny a úzkostný stav“, pričom výsluch na súde nebol z dôvodu psychického stavu pacienta odporúčaný. Zhoršenie mentálneho zdravotného stavu jeho manželky súvisí aj s nezákonným trestným stíhaním žalobcu ako poškodeného, kedy sa úzkostný a depresívny stav prejavil najmä z dôvodu správania sa okolia ako voči žalobcovi tak aj voči jeho manželke. Žalobca navrhol ako dôkaz vykonať výsluch syna I. J. A. a dcéry I. K. A. žalobcu. Uviedol, že ich výsluchom sa potvrdí a preukáže, aký dopad malo trestné stíhanie na život žalobcu a jeho rodiny a ktorým sa odôvodní opodstatnenosť nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej úhrady sa voči žalovanému podanou žalobou.

16. Žalovaná písomným vyjadrením zo dňa 07.11.2022 k vyjadreniu žalobcu namietala vykonanie výsluchu svedkov písomnou formou. Uviedla tiež, že nemá záujem o mimosúdne vysporiadanie a mimosúdne urovanie predmetu sporu. Návrh žalobcu vo veci samej na vydanie medzitýmneho rozsudku a konečného rozsudku v tomto štádiu konania považuje za nedôvodný.

17. Z písomnej výpovede svedka I. J. A. vyplynulo, že svedok má vedomosť o predmete sporu ako aj o predchádzajúcom trestnom stíhaní žalobcu, ktoré je základom pre vedenie tohto sporu. V čase trestného stíhania ako ani v súčasnosti nebyva so žalobcom v spoločnej domácnosti. So žalobcom v spoločnej domácnosti býva jeho matka – manželka žalobcu H. A.. So žalobcom je v telefonickom kontakte 2x týždenne, v osobnom kontakte priemerne 2x mesačne. V čase vedenia trestného stíhania bola intenzita kontaktu nižšia čo pripisuje aj tomu, že žalobca venoval čas štúdiu obvinenia a komunikácii s advokátom. Žalobcu často odhovárал od aktivít v rámci spoločných vecí v bytovom dome. Počas trvania trestného stíhania vnímal žalobcu negatívnejšie. Uviedol, že zhoršené vnímanie kvôli trestnému stíhaniu voči žalobcovi bolo predovšetkým zo strany jeho matky – manželky žalobcu, ktorá mala voči žalobcovi negatívne reakcie, čo negatívne ovplyvnilo ich súžitie. Počas trestného stíhania bolo v rodine väčšie napätie, obdobie trestného stíhania žalobcu neprežíval dobre, bol nervóznejší, unavenejší, svedok má vedomosť o tom, že žalobca v noci nespával nakoľko študoval materiály súvisiace s jeho stíhaním. Svedok uviedol, že mal strach o budúcnosť žalobcu. Trestné stíhanie žalobcu rozoberali len v najužšom rodinnom kruhu, nakoľko táto téma bola veľmi nepríjemná pre všetkých jej členov, najviac pre matku – manželku žalobcu, ktorá situáciu niesla ťažko. K negatívne vnímaniu žalobcu susedmi uviedol, že sa nevie vyjadriť či sa trestným stíhaním zmenilo vnímanie susedov, má vedomosť od žalobcu, že sa mu niektorí susedia prestali zdraviť.

18. Z písomnej výpovede svedkyne I. K. A. vyplynulo, že svedkyňa má vedomosť o predmete sporu ako aj o predchádzajúcom trestnom stíhaní žalobcu, ktoré je základom pre vedenie tohto sporu. V čase trestného stíhania ako ani v súčasnosti nebyva so žalobcom v spoločnej domácnosti. So žalobcom v spoločnej domácnosti býva jej matka – manželka žalobcu H. A.. So žalobcom je v kontakte telefonicky priemerne 2x – 3x týždenne osobne v priemere 2x do mesiaca. Negatívne vnímala najmä stres, ktorý trestné stíhanie spôsobilo celej rodine a najmä matke – manželke žalobcu, ktorá to niesla psychicky veľmi ťažko. Uviedla, že trestné stíhanie žalobcu rozhorčilo a cítil sa nevinný voči vzneseným obvineniam, nakoľko bol sám napadnutý. Bol v strese, že bude nespravodlivo potrestaný kvôli angažovaniu sa v spoločných veciach v jeho bytovom dome. Uviedla, že žalobca sa v čase trestného stíhania nevenoval svojim bežným činnostiam a voľnočasovým aktivitám, kvôli prebiehajúcemu sporu a stresu z neho. Má vedomosť, že zo strany susedov došlo k zhoršeniu vnímania žalobcu kvôli prebiehajúcemu trestnému stíhaniu a rovnako zo strany matky – manželky žalobcu, ktorá mu vzniknutú situáciu vyčítala napriek tomu, že bol sám napadnutý, veľmi negatívne na ňu vplývalo obvinenie žalobcu, čo malo negatívny dopad na jej psychický stav. Uviedla, že došlo k zhoršeniu komunikácie so žalobcom počas prebiehajúceho trestného stíhania. Rovnako aj najbližšia rodina prežívala obdobie počas trestného stíhania veľmi ťažko. Má vedomosť, že žalobca mal počas trestného stíhania problémy so spánkom a neustále myslel na prebiehajúce trestné stíhanie, počas ktorého skoro vôbec nepracoval, nakoľko žije v malom meste a mal strach, že sa zmení nazeranie na jeho osobu zo strany susedov, spolupracovníkov, známych a priateľov. Uviedla, že trestné stíhanie jednoznačne ovplyvnilo jeho osobu negatívne, má

pretrvávajúce problémy so spánkom, stres zo zhoršenej psychickej pohody a atmosféry v domácnosti a zo zhoršenia psychického stavu u svojej manželky. Uviedla, že negatívne vnímanie osoby žalobcu jeho manželkou pretrváva dodnes. Trestné stíhanie negatívne ovplyvnilo aj jeho sociálny život.

19. Súd v predmetnej veci následne medzitýmny rozsudkom č.k. 5C/16/2021-151 zo dňa 27.3.2023 vyslovil, že nárok žalobcu na uplatnenú náhradu škody a nemajetkovej ujmy je čo do základu daný s tým, že o výške nároku a o trovách celého konania bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí. Proti tomuto rozsudku strany sporu nepodali odvolanie, preto nadobudol právoplatnosť dňa 12.5.2023.

20. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu v záverečnom prednese uviedol, že pokiaľ ide o výšku nároku na náhradu trov konania v sume 1263,85 eur, táto výška náhrady trov obhajoby je stanovená na základe platného a účinného predpisu ohľadne odmeny advokátov, všetky úkony sú vyčíslené len na základe obsahu trestného spisu, preto tieto nemožno spochybníť. Nárok je objektívne daný, pričom poukázal aj na právoplatný medzitýmny rozsudok. Pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, výška tohto nároku by nemala byť svojvoľná. Pokiaľ ide o zásah do osobnostných práv žalobcu, teda do súkromného, rodinného a pracovného života, nemožno takýto zásah zo strany štátu bagatelizovať. Žalobca sa podanou žalobou domáha náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 10.000- eur, pričom vzhľadom na trvanie tohto nezákonného zásahu ako aj na negatívne dôsledky, je tento nárok v plnom rozsahu daný. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 4Cdo /125/2019 z 27. augusta 2019, nález Ústavného súdu Českej republiky sp.zn I. ÚS 554/2004 z 30.3.2005, poukázal tiež na ústavnú prax Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý považuje za správne poskytovať finančné zadosťučinenie, respektíve náhradu nemajetkovej ujmy, už len v prípade spôsobenia prieťahov v civilných konaniach, čo je omnoho menej závažné a omnoho menej zasahujúce do práva na ochranu osobnosti ako je to v prípade trestného stíhania. Nemajetková ujma žalobcu bola dostatočným spôsobom preukázaná jednak výsluchom samotného žalobcu a tak isto dodatočne potvrdená aj písomnými výsluchmi detí žalobcu. V súvislosti s námietkou žalovanej, že žalobca nepreukázal zásah do práv na ochranu osobnosti napríklad lekárskymi správami od psychológa, žalobca uviedol, že ak by žalobca nejakými lekárskymi správami preukázal svoj zásah do psychiky, tak by sa už nejednalo o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ale išlo by o iný samostatný nárok. V súvislosti s uvedeným poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 25Co/45/2017 zo dňa 9.5.2018. Žalobca opísal ako mu bol bežný život sťažený práve týmto trestným stíhaním a to aj napriek tomu, že prípravné konanie je neverejné, avšak v rámci malej komunity, nielen mesta, ale aj v rámci sídliska, sa o tom vedelo, bolo na to poukazované a tak isto je potrebné vyzdvihnúť aj manželka pána žalobcu tieto skutočnosti nezvládala veľmi dobre a neprispelo jej to k psychickej pohode, kedy aj doteraz manželka navštevuje psychológa. Navrhol, aby súd priznal žalované nároky v plnom rozsahu a zaviazal žalovanú stranu na náhradu trov konanie v rozsahu 100%. Žalovaná prostredníctvom svojej zástupkyne v záverečnom prednese poukázala na svoje predošlé vyjadrenia, pričom je toho názoru, že jednoznačne nedošlo k preukázaniu vzniku škody a príčinnej súvislosti vo vzťahu k vzniku škody a vo vzťahu k vzniku nároku na priznanie nemajetkovej ujmy. Navrhla nepriznať žalované nároky.

21. Podľa § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov účinného od 1.1.2013, ďalej len „zákon“) štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím.

22. Ako vyplýva z § 3 ods. 2 zákona, zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

23. V zmysle § 4 ods. 1 písm. f) zákona Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

24. Ako vyplýva z § 5 ods. 1 zákona právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

25. Podľa § 5 ods. 3 zákona ak bolo nezákonné rozhodnutie vydané v konaní, na ktoré sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní, právo na náhradu škody má ten, komu nezákonným rozhodnutím škoda vznikla.

26. V zmysle § 6 ods. 1 zákona ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

27. Podľa § 6 ods. 2 zákona právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

28. V zmysle § 7 zákona právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o zatknutí, zadržaní alebo iným pozbavením osobnej slobody má ten, na kom bolo vykonané, ak bolo rozhodnutie zrušené ako nezákonné alebo pri ňom došlo k nesprávnemu úradnému postupu.

29. Ako vyplýva z § 15 ods. 1 zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

30. Ako vyplýva z § 16 ods. 4 zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

31. Podľa § 17 ods. 1 zákona uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

32. V zmysle § 17 ods. 2 zákona v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

33. Podľa § 17 ods. 3 zákona výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

34. Podľa § 17 ods. 4 zákona výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

35. Ako vyplýva z § 18 ods. 1 zákona náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

36. Podľa § 18 ods. 2 zákona náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu, ak tieto trovy konania priamo súviseli s nesprávnym úradným postupom.

37. V zmysle § 18 ods. 3 zákona súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

38. Podľa § 420 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

39. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

40. Podľa § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

41. Podľa článku 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (publikovaná pod č.23/1991 Zb .ako ústavný zákon, ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd), každý má právo na náhradu škody, ktorú mu spôsobil nezákonné rozhodnutie súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávny úradný postup.

42. Podľa článku 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (Ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných predpisov, ďalej len Ústavy Slovenskej republiky), štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

43. Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

44. Súd v danom prípade dospel k záveru, že žaloba proti žalovanej je čo do základu dôvodná a nárok žalobcu na uplatnenú náhradu škody a nemajetkovej ujmy je čo do základu daný. O uvedenom rozhodol súd v tejto veci medzityýmym rozsudkom č.k. 5C/16/2021-151 z 27.3.2023, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.5.2023. Na závery tohto rozsudku súd v celom rozsahu odkazuje. Predmetom ďalšieho konania je výška nárokov uplatnených žalobou s tým, že samotné nároky sú čo do základu dané, ako to vyplýva z predmetného právoplatného medzityýmneho rozsudku. V predmetnom rozsudku sa súd vysporiadal aj pasívnou vecnou legitimáciou žalovanej v tomto konaní. Podľa §4 ods. 1 písm. f) zákona vo veci náhrady škody v tomto prípade koná v mene štátu Generálna prokuratúra SR, pričom túto skutočnosť žalovaný ani nerozporoval.

45. Žalobca v súlade s § 15 ods. 1 zákona vopred prerokoval svoj nárok s príslušným orgánom, a to listom zo dňa 03.02.2021, pričom listom zo dňa 16.04.2021, doručeným právnemu zástupcovi žalobcu dňa 04.05.2021, žalovaný odmietol uplatnený nárok žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu. V danom prípade je naplnený predpoklad na súdne prejednanie nároku stanovený v § 16 ods.4 zákona, nakoľko žalobca ako poškodený požiadal o predbežné prerokovanie nároku príslušný orgán, ktorý mu oznámil, že jeho nárok neuspokojí. Žalobca tak svoj nárok voči štátu uplatnil podaním žaloby na súd dňa 5.5.2021. Žaloba v danej veci tak bola podaná v zákonnej lehote (§ 19 ods. 1, ods. 3 zákona) a sú splnené zákonné predpoklady pre to, aby súd vo veci konal. V súlade s aktuálnou judikatúrou sa ani nevyžaduje splnenie podmienky podať riadny opravný prostriedok v zmysle § 6 ods. 2 zákona, ak bol žalobca spod obžaloby v trestnom konaní oslobodený (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. októbra 2022 sp. zn. 1VCdo/2/2022).

46. Súd tak mal v danej veci za preukázané, že u žalobcu existujú všetky základné predpoklady na vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy, zároveň pre vznik práva na náhradu škody, spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, a to nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci, existencia nemajetkovej ujmy a kvalifikovaná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu

verejnej moci a vznikom nemajetkovej ujmy. Vzhľadom na rozsah zásahu do práv žalobcu, okolnosti prípadu, intenzitu zásahu, jeho trvanie, dopad a dôsledky, ktorými kritériami sa bude súd zaoberať ďalej, samotné konštatovanie porušenia práva je nedostačujúce. Splnenie týchto predpokladov konštatoval súd medzitýmym rozsudkom č.k. 5C/16/2021-151 z 27.3.2023, ktorý sa stal právoplatným.

47. Zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená, a dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. 8. 2010, sp. zn. 4 M Cdo 15/2009 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R37/2014).

48. Ako konštatoval Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/156/2017 zo dňa 09.11.2017, prípadná rozdielnosť rozhodovania v otázke, ktorá je aj predmetom tohto konania, bola už prekonaná (porovnaj tiež uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.1.2019 sp.zn.8Cdo/177/2017 a uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.4.2018 sp.zn. 3Cdo/181/2017, rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 7. júla 2016 sp. zn. I. ÚS 320/2016).

49. Ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Z judikatúry súdov vyplýva, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková či nemajetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená. Zákon č. 514/2003 Z.z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu, teda bez ohľadu na zavinenie, ktorej sa štát nemôže zbaviť. Každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný a osobný život stíhaného, a to bez ohľadu na jeho výsledok, teda aj je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy najmä v takom prípade, ak sa preukáže, že bolo od začiatku nezákonné; ide o zodpovednosť absolútne objektívnu a za výsledok trestného konania vo veci samej, čím je založená zodpovednosť štátu za škodu obvineného spôsobenú uznesením o vznesení obvinenia (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. augusta 2019, sp.zn. 4Cdo/125/2019).

50. Keďže o vzniku nároku na náhradu škody žalobcovi v zmysle § 3 ods. 1 a 2 zákona bolo právoplatne rozhodnuté, nakoľko oslobodením spod obžaloby sa uznesenie o vznesení obvinenia voči žalobcovi stalo nezákonným, predmetom ďalšieho konania bude výška tohto nároku.

51. Náhradu škody možno vymedziť ako peňažnú platbu, ktorá má poškodenému nahradiť škodu, inak povedané, navrátiť ho do stavu, pokiaľ je to peniazmi možné, v akom by bol, keby nedošlo ku škodlivému konaniu. Náhrada škody plní nielen reparačnú, ale aj prevenčnú funkciu.

52. Pod škodou možno chápať – zjednodušene povedané – nedobrovoľnú ujmu na majetku poškodeného, pričom možno rozlišovať medzi materiálnou škodou (objektívne zistiteľné zníženie majetku poškodeného) a nemajetkovou ujmu (ujma spočívajúca napr. v bolestiach, duševnej alebo citovej ujme a znížení dôstojnosti človeka).

53. Žalobca si v konaní uplatnil nárok na náhradu majetkovej škody vo výške 1.263,85 eur, ktorý mu vznikol v súvislosti s nákladmi v podobe trov obhajoby, pričom ich výška vychádza z vyčíslenia náhrady trov obhajoby obhajcu žalobcu, zahŕňajúc vynaložené hotové výdavky, náhradu za stratu času advokáta a odmenu za zastupovanie advokátom v priebehu trestného stíhania žalobcu, teda ide o trovy konania, ktoré žalobcovi ako poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie. Jedná sa teda o nárok uplatnený v súlade s § 18 ods. 3 zákona, podľa ktorého súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta.

54. Súd právoplatne rozhodol, že sú splnené všetky zákonné podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody, čo do jeho základu. Jedná sa o náklady, ktoré boli bezprostredne vyvolané rozhodnutím o vznesení obvinenia a konaní po podaní obžaloby, teda v príčinnej súvislosti s predmetným trestným stíhaním žalobcu. Vydanie uznesenia o vznesení obvinenia a prebiehajúce trestné konanie, vrátane úkonov OČTK, konanie pred súdom je v priamej príčinnej súvislosti s vynaloženými finančnými prostriedkami, ktoré vynaložil žalobca na svoju obhajobu. Napriek danosti nároku, súd sa ďalej zaoberal konkrétnou výškou nároku, ktorá žalobcovi patrí.

55. Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb účinnej v čase obhajoby (ďalej len „vyhláška“) výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka, ak odsek 4 neustanovuje inak (ďalej len „výpočtový základ“).

56. Podľa § 1 ods. 4 vyhlášky výpočtovým základom na účely výpočtu tarifnej odmeny advokáta za zastupovanie klienta v trestnom konaní a konaní o priestupkoch je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý o štyri roky predchádza roku určujúcemu výpočtový základ podľa odseku 3.

57. V zmysle § 12 ods. 3 vyhlášky pri obhajobe v trestnom konaní okrem vecí podľa odseku 1 je základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica a) neprevyšuje päť rokov, jedna dvanásťtina výpočtového základu, b) prevyšuje päť rokov a neprevyšuje desať rokov, jedna osmina výpočtového základu, c) prevyšuje desať rokov alebo za ktorý možno uložiť výnimočný trest, jedna šestina výpočtového základu.

58. Podľa § 12 ods. 6 vyhlášky na zmenu kvalifikácie trestného činu v trestnom konaní sa neprihliada.

59. Podľa § 14 ods. 1 vyhlášky odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za tieto úkony právnej služby: a) prevzatie a príprava zastúpenia alebo obhajoby vrátane prvej porady s klientom, b) písomné podanie na súd alebo iný orgán vo veci samej, c) účasť pri vyšetrovacích úkonoch, pri oboznámení sa s výsledkami vyšetrovania, vyhľadávania alebo na konaní pred súdom alebo iným orgánom, na konaní o dohode o vine a treste, na konaní o zmieri, a to za každé začaté dve hodiny bez ohľadu na počet týchto za sebou nadväzujúcich úkonov vykonaných počas dvoch hodín; ak úkon alebo na seba nadväzujúce úkony trvajú viac ako štyri hodiny, patrí odmena za každé dve skončené hodiny, d) návrh na obnovu konania, odvolanie, dovolanie, e) vypracovanie listiny o právnom úkone alebo jej podstatné prepracovanie.

60. Podľa § 14 ods. 2 vyhlášky odmena vo výške dvoch tretín základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za každý z týchto úkonov právnej služby: a) ďalšia porada alebo rokovanie s klientom za každú skončenú hodinu; dĺžka trvania porady alebo rokovania s klientom, ktorý je vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, sa preukazuje potvrdením príslušného ústavu na výkon väzby alebo ústavu na výkon trestu odňatia slobody, b) rokovanie s protistranou, a to za každú skončenú hodinu.

61. Podľa § 14 ods. 3 vyhlášky odmena vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za každý z týchto úkonov právnej služby: a) návrh na zabezpečenie dôkazu, b) odvolanie proti rozhodnutiu, ak nejde o rozhodnutie vo veci samej, a vyjadrenie k takému odvolaniu, c) návrhy a sťažnosti vo veciach, o ktorých sa rozhoduje na verejnom zasadaní, okrem návrhu na obnovu konania, d) účasť na verejnom zasadaní, ak nejde o odvolanie alebo obnovu konania.

62. Podľa § 14 ods. 4 vyhlášky odmena vo výške jednej tretiny základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za každý z týchto úkonov právnej služby: a) ďalšia porada alebo rokovanie s klientom, kratšia ako jedna hodina, b) ďalšia porada alebo rokovanie s protistranou, kratšia ako jedna hodina.

63. Podľa § 14 ods. 5 odmena vo výške jednej štvrtiny základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za každý z týchto úkonov právnej služby: a) návrh na opravu odôvodnenia rozhodnutia, na odstránenie následkov zmeškania lehoty a na zmenu rozhodnutia o plnení v splátkach, b) zastupovanie alebo obhajoba na

pojednávani, pri ktorom sa iba vyhlásilo rozhodnutie, alebo zastupovanie a obhajoba na pojednávaní, ktoré bolo odročené bez prejednávania veci.

64. V zmysle § 14 ods. 6 vyhlášky ak po poslednej porade alebo rokovaní s klientom alebo protistranou nasleduje ďalšia porada alebo rokovanie a medzitým nedošlo k inému úkonu právnej služby, tak odmena za túto ďalšiu poradu alebo rokovanie advokátovi nepatrí.

65. Podľa § 14 ods. 8 vyhlášky za úkony právnej služby, ktoré nie sú uvedené v odsekoch 1 až 5, patrí odmena ako za úkony, ktoré sú im svojou povahou a účelom najbližšie. Podľa § 15 ods. 3 vyhlášky advokát má popri nároku na odmenu aj nárok a) na náhradu hotových výdavkov účelne a preukázateľne vynaložených v súvislosti s poskytovaním právnych služieb, najmä na súdne poplatky a iné poplatky, cestovné a telekomunikačné výdavky a výdavky za znalecké posudky, preklady a odpisy, b) na náhradu za stratu času (§ 17).

66. Podľa § 16 ods. 3 vyhlášky od klienta možno požadovať na náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné sumu vo výške jednej stotiny výpočtového základu za každý úkon právnej služby. Túto sumu môže advokát požadovať aj vtedy, ak sa na jej náhrade s klientom osobitne nedohodol.

67. Pri úkonoch právnej služby vykonávaných v mieste, ktoré nie je sídlom advokáta, za čas strávený cestou do tohto miesta a späť patrí advokátovi náhrada za stratu času vo výške jednej šesťdesiatiny výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu (§ 17 ods. 1 vyhlášky).

68. V predmetnom trestnom konaní bol žalobca obvinený zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona. Vyšetrovanie vykonával vyšetrovateľ PZ, OR PZ Vranov nad Topľou, Odbor kriminálnej polície, ČVS: ORP-439/1-VYS-VT-2016. Súdne konanie bolo vedené na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. I3T/38/2017. Pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona ustanovuje Trestný zákon trestnú sadzbu trestu odňatia slobody na jeden rok až tri roky. V zmysle § 12 ods. 3 vyhlášky pri obhajobe v trestnom konaní okrem vecí podľa odseku 1 je základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje päť rokov, jedna dvanásťtina výpočtového základu, z ktorej súd vychádzal pri určení výšky trov obhajoby. Pri výpočte tarifnej odmeny obhajcu za úkony vykonané v roku 2017 tak súd vychádzal z vyhláškou ustanovenej základnej sadzby tarifnej odmeny vo výške 65,08 eur za jeden úkon právnej služby (t.j. 1/12 zo sumy 781 eur za rok 2013). Rovnako súd postupoval pri výpočte tarifnej odmeny obhajcu za úkony vykonané v roku 2018. Zvolený obhajca vykonal tieto úkony právnej služby, ktoré súd považuje za dôvodné a ich náhradu žalobcovi priznal: - prevzatie a príprava zastúpenia dňa 30.01.2017 podľa § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky v sume 65,08 eur, - obhajoba pri rekonštrukcii tr. činu dňa 13.02.2017 podľa § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky v sume 65,08 eur, - obhajoba pri výsluchu znalca dňa 13.02.2017 podľa § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky v sume 65,08 eur, - ďalšia porada dňa 22.02.2017 podľa § 14 ods. 2 písm. a) vyhlášky v sume 43,40 eur, - preštudovanie vyš. spisu dňa 27.02.2017 podľa § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky v sume 65,08 eur, - ďalšia porada dňa 24.04.2017 podľa § 14 ods. 2 písm. a) vyhlášky v sume 43,40 eur, - návrh na vykonanie dokazovania zo dňa 26.4.2017 podľa § 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky v sume 65,08 eur, - ďalšia porada dňa 29.01.2018 podľa § 14 ods. 2 písm. a) vyhlášky v sume 44,70 eur, - obhajoba na hl. pojednávaní dňa 30.1.2018 v čase od 08.30 hod. do 14.20 hod. podľa § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky v sume 134 eur, - ďalšia porada dňa 19.02.2018 podľa § 14 ods. 2 písm. a) vyhlášky v sume 44,70 eur, - obhajoba na hl. pojednávaní dňa 20.02.2018 v čase od 08.30 hod. do 09.30 hod. podľa § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky v sume 67 eur, - ďalšia porada dňa 22.02.2018 podľa § 14 ods. 2 písm. a) vyhlášky v sume 44,70 eur, - obhajoba na hl. pojednávaní dňa 23.2.2018 podľa § 14 ods. 5 písm. b) vyhlášky v sume 16,75 eur, - ďalšia porada dňa 27.08.2018 podľa § 14 ods. 2 písm. a) vyhlášky v sume 44,70 eur, - vyjadrenie k odvolaniu prokurátora zo dňa 10.8.2018 podľa § 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky v sume 67 eur, - ďalšia porada dňa 09.10.2018 podľa § 14 ods. 2 písm. a) vyhlášky v sume 44,70 eur, - obhajoba na verejnom zasadnutí dňa 10.10.2018 podľa § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky v sume 67 eur. Spolu tak má žalobca nárok na náhradu škody za odmenu za úkony právnej služby v sume 987,45 eur.

69. Za predmetné priznané úkony mal zvolený obhajca aj nárok na režijný paušál podľa § 16 ods. 3 vyhlášky a to za 7 úkonov právnej služby v roku 2017 po 8,84 eur za jeden úkon a za 10 úkonov právnej služby v roku 2018 po 9,21 eur za jeden úkon, spolu v sume 153,98 eur.

70. Podľa § 15, § 16 ods. 4 vyhlášky a zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov patrili zvolenému obhajcovi aj hotové výdavky a to cestovné náhrady a amortizácia za použitie osobného motorového vozidla a to: Dňa 10.10.2018 na trase Vranov nad Topľou – Prešov a späť. Amortizácia 0,183 eur x 100 km v sume 18,30 eur. Spotreba PHM v sume 8,26 eur. Rovnako mu podľa § 15, § 17 ods. 1 vyhlášky patrí náhrada za stratu času v sume 15,35 eur za jednu polhodinu v roku 2018, a to za 4 polhodiny v roku 2018 pri ceste na trase Vranov nad Topľou - Prešov a späť dňa 10.10.2018 v sume 61,40 eur. Odmena a náhrada hotových výdavkov za obhajobu obžalovaného (žalobcu) tak spolu predstavovala sumu 1.229,39 eur. Pri priznaných úkonoch mal súd za preukázané účelnosť predmetných úkonov, nakoľko predstavovali úkony smerujúce k procesnej obrane obžalovaného a ktoré nakoniec viedli aj k právoplatnému oslobodeniu obžalovaného spod obžaloby. Všetky priznané úkony mal súd za preukázané zo súdneho spisu tunajšieho súdu sp.zn. 13T/38/2017 a z vyšetrovacieho spisu OR PZ Vranov nad Topľou, Odbor kriminálnej polície, ČVS: ORP-439/1-VYS-VT-2016.

71. Čo sa týka úkonu „obhajoba na hl. pojednávaní dňa 20.02.2018 v čase od 08.30 hod. do 09.30 hod. podľa § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky“ zvolený obhajca si žiadal priznať sumu 134 eur, avšak súd žalobcovi priznal sumu 67 eur vzhľadom na to, že hlavné pojednávanie podľa zápisnice o hlavnom pojednávaní sp.zn. 13T/38/2017 zo dňa 20.02.2018 trvalo len jednu hodinu v čase od 08.30 hod. do 09.30 hod. Čo sa týka úkonov – „ďalšia porada“ k týmto súd uvádza, že jednotlivé úkony sa realizovali v časových rozstupoch niekoľkých mesiacov a sú v súlade s § 14 ods. 6 vyhlášky, nakoľko medzi nimi boli uskutočnené iné úkony právnej služby. Čo sa týka úkonov „ďalšia porada dňa 19.02.2018“ a „ďalšia porada dňa 22.02.2018“, k tomuto súd uvádza, že aj keď boli tieto porady vykonané v rozmedzí 3 dní, medzi týmito poradami sa uskutočnilo hlavné pojednávanie a to dňa 20.02.2018 a následne dňa 23.02.2018, a tak súd tieto porady považoval za účelné vzhľadom na potrebu prípravy obhajoby žalobcu, v tom čase obžalovaného. Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania za úkony právnej služby v zmysle vyhlášky je povinný vždy skúmať účelnosť úkonov právnej služby uplatnených zvoleným obhajcom. Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Je preto potrebné rozlišovať medzi právom obvinenej osoby na právnu pomoc a nárokom na náhradu trov konania za poskytnutú právnu pomoc. Trovy konania potrebné na účelné uplatňovanie alebo na ochranu práv sa nemôžu posudzovať ako celok, aj keď zvolený obhajca má právo na náhradu trov konania, pretože každý úkon, alebo každé plnenie trov treba posudzovať samostatne.

72. Žalobcovi tak súd priznal titulom náhrady škody vo forme obhajoby v trestnom konaní sumu 1.229,39 eur, v prevyšujúcej časti ohľadne sumy 34,46 eur súd žalobu žalobcu zamietol, nakoľko žalobca žiadal náhradu škody za trovy obhajoby v sume 1263,85 eur. Z vyčíslenia trov obhajoby z 22.10.2018 je zrejmé, že tieto boli vyčíslené v sume 1296,39 eur.

73. Ako ďalší v konaní si žalobca uplatnil nárok na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu zásahu do jej osobnostných práv v dôsledku vedeného trestného konania vo výške 10.000,- eur (z titulu nezákonného rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia).

74. Súd je toho názoru, že každé trestné stíhanie je objektívne spôsobilé zasiahnuť do osobnostnej sféry jednotlivca. Pokiaľ ide o prístup k dôkaznému bremenu, zo súdnej praxe vyplynulo, že v týchto prípadoch sa musí zohľadňovať, že porušenými sú najvnútornejšie hodnoty osobnosti jednotlivca, jeho súkromie, rodinné väzby, a satisfakcia má zmierniť prežitý stres, pocit bezmocnosti, narušenie viery v spravodlivosť, neistotu, úzkosť. Preto je súd toho názoru, že len samotné konštatovanie porušenia práv žalobcov by v tomto prípade nebolo dostatočným zadosťučinením a tak je potrebné žalobcovi priznať aj nemajetkovú ujmu v peniazoch. Nárok žalobcu na nemajetkovú ujmu je tak čo do základu daný, o čom bolo právoplatne rozhodnuté.

75. Vo všeobecnosti pod nemajetkovou ujmu je možné s prihliadnutím na rozhodovaciu prax súdov rozumieť psychické útrapy, poníženie alebo inú citovú ujmu, ktorú poškodená osoba utrpela v dôsledku trestného stíhania. Právo domáhať sa takejto náhrady sa priznáva každému, komu škoda alebo ujma

vznikla ako dôsledok nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci alebo ako dôsledok nesprávneho úradného postupu takéhoto orgánu

76. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy, v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu, existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce subjektívne pocity žalobcu, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Pokiaľ dôjde k neoprávnenému zásahu, má zásah závažné dôsledky vtedy, keď ním bola v značnej miere znížená dôstojnosť alebo vážnosť fyzickej osoby v spoločnosti alebo do práva na súkromie, pričom tento negatívny - difamačný následok ale nie je jediným právne akceptovateľným prejavom závažnosti ujmy spôsobenej fyzickej osobe na týchto chránených právach. (porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 5Co/30/2017 zo dňa 28.11.2017).

77. Každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti. Je potrebné zdôrazniť, že na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ukážu ich predpoklady ako mylné a nesprávne. Ak má byť jednotlivec povinný sa takýmto úkonom vôbec podrobiť, musí v právnom štáte existovať garancia, že v prípade preukázania, že trestnú činnosť nespáchal, dostane sa mu odškodnenia za všetky úkony, ktorým bol zo strany štátu podrobený (v súvislosti s uvedeným porovnaj ÚS ČR, nález sp.zn. I.ÚS 554/04 z 31.3.2005).

78. Trestné stíhanie bolo v danom prípade neoprávneným zásahom značnej intenzity a rozsahu, pretože tieto skutočnosti vytvorili negatívny obraz o žalobcovi, ktorý vyvolal u neho ujmu na osobnostných právach, a to znížením jej dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti, ktorú ujmu by ako závažnú pociťoval každý na jeho mieste. Trestné konanie bolo vo vzťahu k žalobcovi vedené 22 mesiacov (od januára 2017 do októbra 2018), pričom existuje kauzálna príčinná súvislosť spájajúca vznik nemajetkovej ujmy žalobcu a nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci. Samotným trestným konaním je nezákonne stíhanej osobe spôsobovaná imateriálna ujma vo forme nedôvodného zahanbenia s výrazne ostrakizujúcim účinkom a častokrát radikálne nepriaznivým vplyvom na jeho zdravie, a to o to viac, ak je nedôvodne stíhanou práve osoba vyššieho veku, akou je aj žalobca.

79. Celková dĺžka konania musí byť pritom posudzovaná odo dňa vznesenia obvinenia voči obvinenému, až do dňa právoplatnosti rozhodnutia vo veci (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 3. októbra 2009 sp.zn. 30Cdo/2742/2009).

80. Pokiaľ ide o okolnosť samotnej dĺžky konania, v tejto súvislosti súd poukazuje na stanovisko Najvyššieho súdu ČR z 13.4.2011 sp.zn. Cpjn 206/2010, R58/11, zo záverov ktorého vyplýva, že náhrada nemajetkovej ujmy má slúžiť ku kompenzácii stavu právnej neistoty, do ktorej bola osoba v dôsledku neprimeranej dĺžky konania uvedená a v ktorej bola udržovaná. Ide o psychologickú kategóriu, ktorej hĺbka a dosah sú náročne preukázateľné. Ak ide o výšku odškodnenia za rok trvania konania, podľa názoru Najvyššieho súdu ČR, by sa táto mala pohybovať od 600 do 800 eur, pričom však prvé dva roky trvania postačuje odškodiť nižšou čiastkou, pretože každé konanie nejaký čas trvá. Uvedené závery sú aplikovateľné v našom právnom poriadku vo vzťahu k § 17 a nasl. zákona č. 514/2003 Z.z. a čl.46 ods. 3 Ústavy SR (v tejto súvislosti porovnaj Vozár, J., a kol. Judikatúra vo veciach nemajetkovej ujmy. Bratislava : Wolters Kluwer s.r.o., 2015, 99-100 s.)

81. Žalobca odôvodňoval svoj nárok na nemajetkovú ujmu tým, že počas trvania stíhania svojej osoby pociťoval zhoršenie vzťahov medzi ním a jeho susedmi, zároveň vzťahov s najbližšími príbuznými (manželkou a deťmi). Uvedené skutočnosti vyplynuli aj z písomných výpovedí detí žalobcu, v písomnej výpovedi svedok I. J. A. poukázal na to, že intenzita osobných, či telefonických kontaktov so žalobcom bola v čase vedenia trestného stíhania nižšia, čo pripisoval tomu, že žalobca venoval čas štúdiu obvinenia a komunikácii s advokátom. Uviedol, že zhoršené vnímanie kvôli trestnému stíhaniu voči žalobcovi bolo predovšetkým zo strany jeho matky – manželky žalobcu, ktorá mala voči žalobcovi

negatívne reakcie, čo negatívne ovplyvnilo ich súžitie. Počas trestného stíhania bolo v rodine väčšie napätie, obdobie trestného stíhania žalobca neprežíval dobre, bol nervóznejší, unavenejší. Uvedené skutočnosti potvrdila vo výpovedi aj svedkyňa I. K. A.. Ďalej z jej písomnej výpovede vyplynulo, že negatívne vnímala najmä stres, ktorý trestné stíhanie spôsobilo celej rodine a najmä matke – manželke žalobcu, ktorá to niesla psychicky veľmi ťažko. Uviedla, že trestné stíhanie žalobcu rozhorčilo a cítil sa nevinný voči vzneseným obvineniam. Bol v strese, že bude nespravodlivo potrestaný kvôli angažovaniu sa v spoločných veciach v jeho bytovom dome. Uviedla, že žalobca sa v čase trestného stíhania nevenoval svojim bežným činnostiam a voľnočasovým aktivitám, kvôli prebiehajúcemu sporu a stresu z neho. Zo strany susedov došlo k zhoršeniu vnímania žalobcu kvôli prebiehajúcemu trestnému stíhaniu a rovnako zo strany matky – manželky žalobcu.

82. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca bol vystavený stresu, emocionálnej záťaži ako aj časovej záťaži, ktorá súvisela so samotnou dĺžkou trestného stíhania. Každé trestné konanie totiž negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihladá ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a to tým skôr ak sa jedná o obvinenie nepravdivé (porovnaj nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 24. januára 2017 sp. zn. III. ÚS 754/2016, tiež napríklad rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 25.3.2010 sp.zn. 3 Co 118/2008, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 1Co/15/2022 z 07. 06. 2022).

83. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí zo dňa 30.9.2020 sp. zn. 6Cdo 152/2018 k žalovanej nastolenej otázke, a to či právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa zákona č. 58/1969 Zb. s podporou článku 5 Dohovoru možno odškodniť aj v prípade, ak ujma mala vzniknúť samotným trestným stíhaním (nie rozhodnutím o väzbe, či iným rozhodnutím o pozbavení osobnej slobody), odkázal na vyššie cit. nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 754/2016 so záverom, podľa ktorého: „Dovolací súd sa v tejto veci s názorom vysloveným ústavným súdom plne stotožňuje, akceptuje ho a nemá žiaden dôvod od tohto názoru sa odkloniť.“

84. Náhrada nemajetkovej ujmy má slúžiť na kompenzáciu stavu neistoty, do ktorej bol poškodený v dôsledku nezákonne vedeného trestného konania uvrhnutý a udržiavaný. Ide o psychickú kategóriu, ktorú iba ťažko možno preukazovať.

85. Trestné stíhanie nepochybne predstavuje obmedzenie súhrnu osobnostných práv poškodeného a znamená už samé o sebe pre poškodeného určitú imateriálnu ujmu. Žalobca vykonaným dokazovaním preukázal vznik nemajetkovej ujmy v jednotlivých oblastiach života, ako aj to, že zadosťučinenie v podobe morálnej satisfakcie nie je dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie, či zmiernenie tejto vzniknutej ujmy. V dôsledku trestného stíhania skončeného oslobodením spod obžaloby možno ujmu na osobnostných právach (najmä na cti, dobrej povesti a vážnosti) ovplyvňujúcu súkromný a pracovný život poškodeného predpokladať.

86. Hoci výšku nemajetkovej náhrady súd určuje voľnou úvahou, nemôže ísť o úvahu nepreskúmateľnú, resp. o úvahu svojoľnú. Určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť (vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu) v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Súd musí mať preukázanú najmä skutočnosť, pre ktorú dospel k záveru, že zadosťučinenie podľa prvého odseku ustanovenia § 17 citovaného zákona nie je postačujúce, predovšetkým z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na jeho postavenie v rodine a spoločnosti a podobne (pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR z 12.12.2012 sp.zn. 7Cdo/145/2011, porovnaj tiež R 21/1995).

87. Súd na základe vyššie uvedených kritérií priznal žalobcovi nárok na nemajetkovú ujmu z titulu nezákonného rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia vo výške 2700,- eur. Pri svojich úvahách pri určení výšky nároku a jeho jednotlivých zložiek vychádzal zo samotnej dĺžky trestného stíhania žalobcu, v súvislosti s ktorou považoval pri trvaní trestného stíhania v dĺžke približne 22 mesiacov za primerané odškodné vo výške 1200,- eur a v súvislosti so samotným vnútorným pociťovaním krivdy v súvislosti s trestným stíhaním, stresujúcimi situáciami prežitými počas vykonávania jednotlivých úkonov trestného konania, akými bola účasť na samotnom pojednávaní, emocionálnou záťažou spojenou so znížením dôstojnosti a vážnosti minimálne v najbližšom okolí známych a priateľov, považoval za primeranú náhradu vo výške 1500,- eur, ako ďalšiu zložku celkového nároku nemajetkovej

ujmy priznanej žalobcovi v sume 2700,- eur. Uvedený nárok zodpovedná aj statusu žalobcu, tak v rámci komunity malého okresného mesta, tak aj v rámci užšie okruhu známych vrátane komunity sídliska, na ktorom žije a rovnako tej skutočnosti, že trestné stíhanie žalobcu bolo bez preukázaného významu vo vzťahu k profesnému statusu žalobcu.

88. Úlohu pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy zohrala aj osoba žalobcu a jeho doterajší život (§17 ods. 3 písm. a) zákona), ktorý nebol pred vznesením obvinenia súdne trestaný, jednalo sa o bezúhonnú osobu, čo vyplýva z odpisu z registra trestov žalobcu, ktorý je súčasťou trestného spisu sp.zn. 13T/38/2017.

89. Pokiaľ však išlo o závažnosť vzniknutej ujmy, okolnosti ich vzniku, závažnosť následkov v súkromnom živote žalobcu, ako ich sám v žalobe a výpovedi popísal, prípadne závažnosť následkov v spoločenskom uplatnení, prihliadnuc aj na výpovede svedkov, súd považoval za neprimerané odškodnenie nemajetkovej ujmy v požadovanej výške 10.000,- eur a v časti prevyšujúcej sumu 2700,- žalobu žalobcu zamietol. Dôkazné bremeno ohľadne preukázanie vzniku vyššej nemajetkovej ujmy v tomto smere zaťažuje žalobcu, pričom súd nemôže navrhovať žalobcovi dôkazy, ktoré má na preukázanie svojich tvrdení predložiť.

90. Z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 204/2018 vyplýva, že určenie primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy konkrétnou sumou je vždy závislé od výsledku posúdenia takých individuálnych, jedinečných okolností každej prerokovávanej veci, ktoré sú spravidla neopakovateľné a nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. V dôsledku toho sa na podklade rozhodnutí dovolacieho súdu, ktorými v jednotlivých prípadoch preskúmaval správnosť posúdenia takto vysoko individuálnych okolností odvolacími súdmi, ani nemôže - v otázke primeranosti konkrétnej výšky tejto náhrady - vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu.

91. V súvislosti s výškou a primeranosťou priznanej nemajetkovej ujmy súd poukazuje aspoň na niektoré rozhodnutia vyšších súdov v obdobných veciach, napríklad rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Co/33/2023 z 18. 04. 2023 (zmena prvoinštančného rozsudku a priznaný nárok na nemajetkovú ujmu vo výške 3000,- eur, trvanie trestného stíhania približne rok a pol, obmedzenie osobnej slobody žalobcu, rozhodovanie o vzatí, resp. nevzatí žalobcu do väzby, následne uložené povinnosti podrobiť sa pravidelnej kontrole probačného a mediačného úradníka), rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 25Co/38/2018 z 26. 03. 2019 (priznaný nárok na nemajetkovú ujmu vo výške 3500,- eur, obmedzenie obvineného v pohybe, kontakte so známymi, blízkymi osobami, opakované medializovanie prípadu v televízii, predtým nebol trestne stíhaný, spoločenské uplatnenie, väzba obvineného, lekárske správy preukazujúce traumy u obvineného, enormný stres, emocionálna, finančná a časová záťaž, ktorá sa dĺžkou trestného stíhania umocňovala), rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 13Co/117/2019 z 19. 11. 2019 (priznaný nárok na nemajetkovú ujmu vo výške 1500,- eur, trvanie trestného stíhania približne 22 mesiacov podobne ako v prejednávanej veci, prečin nebezpečného vyhrážania, ktorého sa mal žalobca dopustiť viacerými skutkami voči vtedajšej manželke trestné stíhanie malo negatívny dopad na psychický stav žalobcu, dochádzalo aj k hádkam v jeho novom partnerskom vzťahu, avšak nie k tak závažným, aby tento vzťah dlhodobo ohrozovali, osobná sloboda žalobcu obmedzená nebola, dopad na psychický stav žalobcu taktiež nebol na natoľko závažný, aby tento pretrvával aj po skončení trestného konania. nebolo preukázané narušenie sociálnych väzieb žalobcu s okolím, prebiehajúce trestné konanie nemalo ani žiaden vplyv na jeho profesionálny život, v rámci pracovného alebo iného pomeru), ďalej rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16Co/3/2018 z 26. 6. 2018 (priznaný nárok na nemajetkovú ujmu vo výške 2500,- eur, reputácia a vnímanie obvinenej v spoločnosti, problémy psychického charakteru, problémy v manželstve, zhoršenie rodinných vzťahov, uvedené skutočnosti preukazované svedeckými výpoveďami), rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 14Co/3/2018 z 29. 05. 2018 (priznaný nárok na nemajetkovú ujmu vo výške 3000,- eur, osoba poškodeného jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, závažnosť následkov, ktoré poškodenému vznikli v spoločenskom uplatnení, v dôsledku trestného stíhania bol obvinený nútený zanechať štúdium, znášanie vyhrážok zo strany poškodeného, uvedené skutočnosti preukazované svedeckými výpoveďami), rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 17Co/44/2017 z 12. 12. 2017 (priznaný nárok na nemajetkovú ujmu vo výške 2000,- eur, prečin krádeže, oslobodenie spod obžaloby, trvanie trestného stíhania približne dva roky), rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 5Co/81/2022 z 31. 01. 2023 (priznaný nárok na nemajetkovú ujmu vo výške 2000,- eur, žalobca nebol obmedzený na

osobnej slobode a trestná vec nedospela do štádia podania obžaloby na súd, pričom nezákonný stav v prejednávanej veci netrval ani jeden rok). Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/116/2020 bol potvrdený rozsudok prvostupňového súdu o priznaní žalobcovi nemajetkovej ujmy vo výške 3.000,- eur v súvislosti s nezákonným trestným konaním pre prečin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností v súbehu so zločinom subvenčného podvodu v štádiu pokusu trvajúceho od 10.11.2011 do 6.10.2014 (3 roky), ktoré skončilo oslobodzujúcim rozsudkom.

92. Podľa rozsudku Krajského súdu Banskej Bystrici sp.zn. 16Co/63/2016 z 20.10.2016 súd v prípade oslobodenia spod obžaloby zohľadňujúc dĺžku nezákonného trestného stíhania žalobcu určil ako primeranú výšku nemajetkovej ujmy za každý rok trestného stíhania sumou 800,- eur, spolu za šesť rokov sumu 4.800 eur. Ďalej súd poukazuje napríklad na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo 11/2012 z 27.6.2013, kde v uvedenej veci v prípade oslobodenia spod obžaloby zohľadňujúc dĺžku nezákonného trestného stíhania žalobkyne v trvaní troch rokov, bola súdom určená ako primeraná výška nemajetkovej ujmy v sume 2000,- eur.

93. Súd v závere poukazuje na skutočnosť, že vychádzal zo skutočností a dôkazov stranami sporu predloženými, pričom v súlade s § 154 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

94. Podľa § 232 ods. 3 CSP lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Vzhľadom na odôvodnenú žiadosť žalovanej, keďže nie je objektívne možné na strane žalovanej zabezpečiť plnenie v tak krátkej lehote, vzhľadom na časovú náročnosť realizácie finančných procesov z rozpočtovej kapitoly žalovanej, súd primerane predĺžil lehotu na plnenie na 30 dní.

95. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

96. V zmysle § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

97. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

98. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

99. V danom prípade predmetom konania boli u žalobcu samostatné nároky, a to nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a nárok na náhradu škody.

100. V konaní o nároku o náhradu škody, z pôvodne žalobcom uplatnenej sumy 1.263,85 eur, žalobca dôvodne uplatňoval sumu 1.229,39 eur spolu s príslušenstvom, vo zvyšku súd žalobu zamietol. Žalobcov úspech tak predstavoval 97,27 % a neúspech 2,73 %. Úspešnejšiemu žalobcovi tak po odrátaní neúspechu od jeho úspechu vznikol proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 95 % (97,27 % - 2,73 % = 94,54 %), ktorú mu súd aj priznal.

101. V prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy jeho výška bez akýchkoľvek pochybností závisela od úvahy súdu.

102. Aj keď Civilný sporový poriadok už nemá ustanovenie obdobné úprave obsiahnutej v § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, uvedené neznamena, aby nová právna úprava vylučovala osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od úvahy súdu. Pri uplatňovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bolo povinnosťou žalobcov v žalobe uviesť jeho požadovanú výšku. Z povahy tohto nároku však vyplýva, že presné stanovenie výšky plnenia je závislé od úvahy súdu. Je preto spravodlivé, aby aj súdom prisúdená výška

plnenia bola braná za základ pre výpočet jednotlivých trov konania vrátane tarifnej hodnoty preurčenie základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v prípade, že strana je zastúpená advokátom, lebo až vtedy je známa hodnota sporu. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov, čomu zodpovedá aj systematické začlenenie ust. § 255 CSP. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj vtedy, ak súd prizná nárok úspešnej strane, nie však v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu. Sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia t.j. z prísudku (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/88/2019 z 28. 11. 2019, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/118/2018 z 13. 11. 2018).

103. Zásadu úspechu treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nebolo by celkom spravodlivé požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. V takom prípade, je pri rozhodovaní o náhrade trov konania potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce (pozri nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do práva žalobcu bolo zasiahnuté. Nemožno však opomenúť ani fakt, že zo strany žalobcu môže dôjsť k značnému nadhodnoteniu výšky sporu. Vhodným riešením v takom prípade bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (k vyššie uvedenému pozri Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C.H. Beck, 2016, 926-927 s.)

104. Vzhľadom na uvedené súd považoval žalobcu za plne úspešného, pokiaľ ide o jeho základné právo a samotný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobcovi tak patrí vo vzťahu k nároku na nemajetkovú ujmu proti neúspešnej žalovanej plná náhrada trov konania, avšak iba z prisúdenej sumy. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 19Co/105/2018 z 15.11.2018: „Keďže výška priznanej sumy vyplývala z úvahy súdu, bolo namieste žalobcovi aj s poukazom na čl. 4 CSP priznať nárok na 100 % náhradu trov konania, ale z prísudku, čo prvoinštančný súd uviedol v odôvodnení rozsudku a čo odvolací súd pojal aj do výroku.“

105. Záver súdu absolútne vylučujúci osobitný režim posudzovania úspechu v konaní o nárokoch na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, nemožno akceptovať a takáto interpretácia § 255 CSP súdom nie je v súlade s ústavou. (nález Ústavného súdu SR zo 4.2.2021, sp.zn. III.ÚS 475/2018-37)

106. V danom prípade stanovenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy záviselo od úvahy súdu. Žalobcu nemožno zaťažiť procesnou zodpovednosťou za(ne)predvídanie výsledku na základe úvahy súdu.

107. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

2 5C/16/2021

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.